

DEPOZITARUL CENTRAL OFERĂ PARTICIPANȚILOR LA PIAȚĂ SERVICII FINANCIARE DE NIVEL EUROPEAN

INTERVIU CU SILVIA BUICĂNESCU, DIRECTOR GENERAL, DEPOZITARUL CENTRAL

„În ultimii ani, Depozitarul Central și-a extins gama de servicii pentru a sprijini mai eficient companiile și emitenții în interacțiunile lor cu acționarii și pentru a se adapta la dinamica pieței...Depozitarul Central acordă o atenție deosebită proiectelor strategice, celor de conformitate și proiectelor operaționale, de dezvoltare și diversificare a afacerii, în ceea ce privește proiectele strategice, unul dintre aspectele esențiale în atingerea eficienței post-tranzacționare este implementarea Contrapărții Centrale (CCP.RO), o inițiativă susținută puternic de Depozitarul Central, pentru a consolida infrastructura și securitatea tranzacțiilor financiare. Prin intermediul acestui proiect, Grupul BVB din care face parte și Depozitarul Central își asumă o misiune decisivă în remodelarea viitorului financiar al țării”, spune directorul general al Depozitarului Central, Silvia Buicănescu.

Ce ar trebui să înțeleagă investitorii și publicul mai puțin familiarizat în legătură cu funcționalitățile de bază ale Depozitarului Central, care sunt esențiale pentru derularea unor activități tehnice și operaționale de bază ale bursei din București?

Depozitarul Central este o infrastructură centrală a pieței de capital care asigură, într-adevăr, funcționalități esențiale pentru finalizarea tranzacțiilor încheiate la Bursa de Valori București. Una dintre acestea este decontarea tranzacțiilor, respectiv transferul corelat al instrumentelor financiare, fie ele acțiuni, obligațiuni sau titluri de stat, unități de fond, produse structurate sau ETF-uri, între vânzător și cumpărător și al banilor, de la cumpărător la vânzător, pentru fiecare tranzacție încheiată la Bursa de Valori București.

Depozitarul Central asigură întreaga arhitectură pre și post-tranzacționare, instituția noastră fiind continuu preocupată de eficientizarea serviciilor oferite și dezvoltarea pieței de capital din România.

Depozitarul Central pune la dispoziția partenerilor săi un număr vast de servicii și este constant preocupat de creșterea fiabilității și eficienței sistemelor, aplicațiilor și a mecanismelor implicate în serviciile pre și post-tranzacționare furnizate.

Detaliind, instituția noastră oferă servicii dedicate emitenților – atât companiilor listate pe sistemele Bursei de Valori București, cât și celor nelistate - deținătorilor de instrumente financiare și participanților la piața de capital – brokeri și custozi. Astfel, Depozitarul Central

asigură deschiderea și administrarea conturilor de instrumente financiare în cadrul sistemului RoClear („serviciu de administrare centralizată”) și oferă așa-numitul „serviciu notarial”, adică înregistrarea inițială a unei emisiuni de instrumente financiare în sistemul nostru. Pentru emitenții de instrumente financiare, Depozitarul Central păstrează în siguranță și actualizează registrul deținerilor și deținătorilor de instrumente financiare.

De asemenea, alocarea și administrarea codurilor ISIN, CFI și FISN, furnizarea structurilor sintetice și a listelor consolidate ale deținătorilor de instrumente financiare, sunt alte servicii de bază pentru emitenți. Procesarea evenimentelor corporative, precum distribuirea de dividende, majorarea sau diminuarea de capital social, fuziuni, divizări ale emitenților etc., dar și înregistrarea transferurilor directe de instrumente financiare la cererea emitențului, conform prevederilor legale sunt alte servicii importante pe care Depozitarul Central le pune la dispoziția emitenților de instrumente financiare.

Nu pot să nu amintesc aici și despre serviciul de alocare și administrare a codurilor LEI, Depozitarul Central fiind singura instituție din România autorizată să le emită. Astfel, instituția noastră îndeplinește toate cerințele de acreditare stabilite de GLEIF și este autorizată să aloce coduri LEI pentru entitățile juridice din România, în calitate de unitate locală de operare (LOU). Suntem extrem de fericiti de faptul că am implementat plata online cu cardul, pentru serviciile LEI.

În ceea ce privește serviciile pentru deținătorii de instrumente financiare, Depozitarul Central

oferă o multitudine de facilități, de la emiterea extrasului de cont, a istoricului și sumarului pozițiilor de cont, modificarea datelor de identificare ale titularilor de cont, până la alocarea și gestionarea codurilor LEI, plata dividendelor și a altor sume de bani, dar și înrolarea investitorilor pentru participarea și votarea în Adunările Generale ale Acționarilor, organizate electronic. Implementarea celui din urmă serviciu este o realizare cu adevărat necesară pentru piața de capital românească și așteptată de către toți deținătorii de instrumente financiare.

A treia categorie de clienți cărora ne adresăm sunt participanții la sistemul RoClear. În ceea ce îi privește, oferim o serie de servicii esențiale, între care administrarea centralizată a conturilor de instrumente financiare, compensarea și decontarea tranzacțiilor cu instrumente financiare înregistrate în sistemul RoClear, decontarea transfrontalieră, dar și înregistrarea în conturile administrate de Participanți a rezultatelor aferente procesării evenimentelor corporative.

Care ar fi zona de servicii dezvoltată pentru companii în ultimii ani de către Depozitarul Central și în ce măsură se intenționează dezvoltarea unor servicii noi care să susțină emitenții de valori mobiliare din România în interacțiunile cu acționarii lor?

În ultimii ani, Depozitarul Central și-a extins gama de servicii pentru a sprijini mai eficient companiile și emitenții în interacțiunile lor cu acționarii și pentru a se adapta la dinamica pieței.



Traversând împreună perioada complicată din 2020-2022, unul dintre domeniile care au cunoscut o dezvoltare pronunțată a fost cel al serviciilor digitale. Deși a fost o provocare să ne adaptăm atât de rapid, menținând standardele de securitate și confidențialitate pentru toate operațiunile desfășurate, Depozitarul Central a implementat o serie de servicii online pentru clienții noștri.

Din zona proiectelor care vizează mecanismele de decontare și îmbunătățirea unor procese tehnice, Depozitarul Central a pus la dispoziția participanților o nouă structură de conturi care permite acestora segregarea clienților pe trei niveluri: conturi individuale - în care sunt înregistrate instrumentele financiare ale deținătorului final, conturi globale - în care sunt înregistrate deținerile mai multor clienți al căror mandatar este participantul și conturi globale individualizate - în care sunt înregistrate deținerile unui singur client al participantului, care este autorizat, la rândul său, să deschidă conturi de instrumente financiare pentru clienții proprii. De asemenea, pentru pregătirea aplicării disciplinei în materie de decontare conform CSDR, au fost implementate mecanisme de tip blocare/deblocare,

intercondiționare și anulare bilaterală a instrucțiunilor de decontare aferente anumitor tipuri de tranzacții.

De asemenea, a fost implementată decontarea continuă pe toată perioada zilei de operare a operațiunilor cu decontare pe bază brută, în moneda RON, și a fost îmbunătățită comunicarea dintre Depozitarul Central și participanți în ceea ce privește stadiul procesării instrucțiunilor de decontare.

Între proiectele semnificative implementate de Depozitarul Central în ultimii ani, care ne-au furnizat deopotrivă provocări, dar și satisfacții, consolidând siguranța operațiunilor cu instrumente financiare și lărgind gama de servicii oferite către investitori și emitenți, aș putea aminti: decontarea în moneda Euro a tranzacțiilor încheiate la Bursa de Valori București cu instrumente financiare denumite în Euro, utilizând platforma pan-europeană de decontare dezvoltată de Eurosistem, Target2-Securities, autorizarea Depozitarului Central ca Unitate de Operare Locală pentru emiterea și administrarea codurilor LEI, dar și parteneriatul cu Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, prin care se facilitează accesul moștenitorilor la

instrumentele financiare ale persoanelor decedate.

Toate aceste proiecte au presupus un volum semnificativ de muncă și timp și sunt vitale pentru menținerea unei infrastructuri de tranzacționare în România, la nivelul cerințelor europene și la standarde înalte de robustețe și eficiență.

Din categoria facilitării accesului digital al investitorilor la adunările generale desfășurate de companii face parte și proiectul dezvoltat împreună cu Bursa de Valori București și partenerii de la Aurachain și eVOTE. Astfel, în august 2022, am lansat platforma Înrolare Investitori, o modalitate convenabilă și eficientă de a participa la acțiunile și deciziile emitenților listați. Platforma permite investitorilor persoane fizice să își deschidă conturi de utilizator, după parcurgerea unui proces riguros de identificare a acestora. Prin intermediul acestor conturi de utilizator investitorii pot participa și vota online la adunările generale ale acționarilor desfășurate de emitenții la care au dețineri și care utilizează soluția oferită de eVote.

Lansarea Platformei Înrolare Investitori, cu acces spre serviciul de vot electronic eVOTE, este o etapă firească în dezvoltarea, optimizarea și modernizarea serviciilor oferite partenerilor Depozitarului Central. Această platformă va fi perfecționată și completată cu alte facilități de care are nevoie un investitor, în funcție de oportunitățile pe care le vom identifica. Ne bucurăm și suntem mândri să putem oferi, alături de Bursa de Valori București, acest serviciu atât de important și util pentru toți actorii implicați în piața de capital românească.

Ce proiecte tehnice are în vedere Depozitarul Central pentru următorii ani în vederea consolidării eficienței activităților post-tranzacționare?

Depozitarul Central este conectat permanent la cerințele și regulamentele europene în vigoare, răspunzând proactiv nevoilor pieței interne, îndreptându-și atenția către proiecte strategice, atât de conformitate, cât și de dezvoltare operațională. Aceste inițiative inovatoare sunt menite să consolideze eficiența într-un domeniu vital al pieței, aducând în prim-plan o serie de măsuri ambițioase. În ceea ce privește proiectele strategice, unul dintre aspectele esențiale în atingerea eficienței post-tranzacționare este implementarea

Contrapărții Centrale (CCP.RO), o inițiativă susținută puternic de Depozitarul Central, pentru a consolida infrastructura și securitatea tranzacțiilor financiare. Prin intermediul acestui proiect, Grupul BVB din care face parte și Depozitarul Central își asumă o misiune decisivă în remodelarea viitorului financiar al țării. În contextul cerințelor din piață și al reglementărilor stricte, asigurarea respectării proiectelor de conformitate este esențială pentru instituția noastră. Depozitarul Central se angajează să respecte cerințele de autorizare conform Regulamentului privind infrastructurile de piață pentru instrumentele financiare (CSDR), precum și cerințele stipulate în Regulamentul BNR nr. 3/2018. Totodată, inițiativele de redimensionare a contribuțiilor la fondul de garantare și introducerea limitelor de decontare reflectă angajamentul față de un mediu financiar cât mai stabil și protejat. Referitor la proiectele de dezvoltare operațională și diversificare, trebuie spus că într-o lume tot mai digitalizată, optimizarea proceselor tehnice este imperativă. Prin intermediul proiectelor de dezvoltare operațională, Depozitarul Central își propune să aducă îmbunătățiri semnificative serviciilor pentru participanți, emitenți, bănci de decontare și agenți de plată. În plus, conexiunea Depozitarului Central la Depozitarul Central Unic din Republica Moldova, care în prezent este în etapa de analiză, va deschide noi orizonturi de cooperare și sinergii în regiune, prin facilitarea listării duale la Bursa de Valori București a unor companii care sunt deja listate la Bursa de la Chișinău. În același timp, dezvoltarea și implementarea de noi servicii digitale reflectă capacitatea Depozitarului Central de a se adapta la nevoile în permanență schimbare ale pieței de capital. Adoptarea standardelor AMI-SeCo pentru evenimentele corporative denotă o atenție deosebită acordată procesului de armonizare și comunicare în conformitate cu inițiativele europene. Prin intermediul acestor proiecte, industria financiară din România se află pe calea unei transformări semnificative în domeniul activităților post-tranzacționare. Eforturile dedicate strategiilor, conformității și inovației operaționale reflectă angajamentul față de un mediu financiar robust, sigur și eficient. Depozitarul Central și partenerii săi demonstrează astfel că sunt gata să facă față provocărilor viitorului cu determinare și creativitate.

În materia serviciilor post-tranzacționare de la Depozitarul Central se poate spune că mai există în prezent diferențe față de bunele practici de pe piețele dezvoltate de acțiuni? În caz afirmativ, în ce măsură ar mai putea fi realizați pași suplimentari în vederea creșterii atractivității pieței de acțiuni de la București?

În ultimii ani, arhitectura post-tranzacționare s-a dezvoltat substanțial și accelerat, atât pentru a respecta cerințele calitative necesare pentru accesarea pieței de capital din România la statutul de piață emergentă, cât și pentru a menține corelația cu cerințele europene din domeniu - multe din upgrade-urile înregistrate de piața de capital din România se referă la partea de post-tranzacționare. Printre cele mai semnificative modificări aș aminti: separarea conturilor de tranzacționare de cele de decontare, implementarea termenului de decontare T+2, posibilitatea comunicării cu sistemul Depozitarului Central prin intermediul SWIFT pentru intermediarii care sunt pregătiți pentru acest tip de comunicare, introducerea mai multor sesiuni de decontare netă și brută zilnice, conectarea la cea mai nouă și modernă platformă pan-europeană de decontare dezvoltată de Eurosistem, Target2-Securities (T2S), decontarea pe Platforma T2S a tranzacțiilor încheiate în moneda euro la Bursa de Valori București pentru instrumentele financiare denominate în euro, plata dividendelor distribuite de emitenții listați la BVB în mod centralizat și standardizat prin intermediul Depozitarului Central, implementarea standardelor de piață ale Uniunii Europene pentru procesarea evenimentelor corporative desfășurate de companiile emittente etc.

Ca urmare, arhitectura post-tranzacționare este pregătită pentru decontarea cu succes a unor volume mult mai ridicate de tranzacții - așa cum a fost demonstrat în contextul ofertei publice inițiale desfășurate de Hidroelectrică - cu toate tipurile de instrumente financiare, atât în RON, cât și în EUR, iar Depozitarul Central, cu siguranță, oferă participanților la piață servicii financiare de nivel european.

Care ar fi prioritățile Depozitarului Central în următorii ani și care ar fi semnificația generală a acestora pentru comunitatea investitorilor și cea a furnizorilor de diferite servicii pentru piața de capital din România?

Depozitarul Central acordă o atenție deosebită proiectelor strategice, celor de conformitate și proiectelor operaționale, de dezvoltare și diversificare a afacerii, implementarea acestora vizând fie furnizarea de noi servicii, fie îmbunătățirea unor procese și activități de natură operațională prin dezvoltarea de mecanisme și sisteme tehnice care să le fluidizeze și simplifice ori să reducă anumite riscuri asociate activităților și departamentelor din cadrul Depozitarului Central.

Raportându-ne la legislația europeană, Depozitarul Central va continua demersurile implementării mecanismelor referitoare la disciplina în materie de decontare, în conformitate cu Regulamentul EU nr. 909/2014 (CSDR) și a unor mecanisme avansate de gestionare a riscurilor de decontare.

Depozitarul Central, ca furnizor de servicii de depozitare a instrumentelor financiare, de registrar pentru emitenții listați la BVB, precum și de sistem de decontare a tranzacțiilor cu instrumente financiare, va continua să investească susținut în digitalizarea și automatizarea în cât mai mare măsură a proceselor și operațiunilor desfășurate. Astfel, ne concentrăm pe implementarea de noi servicii conexe activității de bază care, utilizând tehnologii actuale, vor înlesni accesul la piața de capital prin digitalizarea înrolării investitorilor. În aceeași măsură, consolidarea practicilor de guvernanta corporativă și a standardelor de transparență poate spori încrederea investitorilor și poate atrage mai mulți investitori instituționali și de retail. Nu trebuie să uităm o componentă extrem de importantă pentru orice domeniu, inclusiv cel financiar, și anume educația, considerată un motor de dezvoltare pe termen lung al unei piețe de capital dinamice. Eforturile de educare a tinerilor cu privire la beneficiile participării la piața de capital, precum și furnizarea de resurse pentru a-i ajuta să înțeleagă procesele și mecanismele post-tranzacționare, pot încuraja implicarea activă și participarea în mai mare măsură a acestora. În ceea ce ne privește, rămânem în continuare la fel de implicați și inovatori. Suntem conectați la nevoile partenerilor noștri și vom răspunde, ca și până acum, cu același profesionalism și entuziasm tuturor așteptărilor.

Mihai Săndoiu